

عنوان: بررسی ارتباط رفتارهای شیردهی با درد نوک پستان مادران شیرده مراجعه کننده به بیمارستانهای آموزشی شهر تبریز، ۱۳۷۴

نام دانشجو: مهین کمالی فرد

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناس ارشد مامایی (آموزش مامایی)

استاد راهنما: صدیقه صادقی خامنه

استاد مشاور: سعید دستگیری

شماره پایان نامه: ۳۴

مقدمه: طبق آیه ۲۳۳ سوره بقره مادران باید ۲ سال تمام فرزندان خود را شیر دهند و نباید مادری از برای فرزندش به ضرر افتد. سازمان جهانی بهداشت (۱۹۹۳) بر تغذیه کودک با شیر مادر تا ۲ سالگی تاکید می‌نماید. در ایران طبق مطالعات انجام شده شیردهی تا ده ماهگی ادامه دارد و دلایل قطع شیردهی نا کافی بودن شیر و مشکلات شیردهی منجمله درد نوک پستان است. با توجه به پراکندگی بالای درد نوک پستان، پژوهشگر انجام مطالعه‌ای تحت عنوان بررسی ارتباط رفتارهای شیردهی با درد نوک پستان مادران شیرده مراجعه کننده به بیمارستانهای آموزشی شهر تبریز را ضروری دانست.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی مقطعی بوده و روش گردآوری داده‌ها، مشاهده منظم، تنظیم شده تلفنی و حضوری بود و ابزار گردآوری داده‌ها برگه مصاحبه، برگه مشاهده و بررسی پرونده بوده است. ۹۰ نفر با روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف و در طی چهل و پنج روز مطالعه انتخاب شدند که ۶ نفر از آنان از مطالعه حذف گردیدند.

با استفاده از نرم افزارهای کامپیوتری SPSS و EPI نتایج حاصل از ۱۶۸ مشاهده و ۱۱۷۶ مصاحبه تلفنی از طریق آمار توصیفی و استنباطی χ^2 و χ^2 اصلاح شده یاتس، ساین تست، تی استیودنت و آزمون دقیق فیشر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که ۸۱٪ مادران درد نوک پستان داشته‌اند و بین نحوه مکیدن نامناسب شیرخوار با درد نوک پستان و همچنین بین احتقان پستان با درد نوک پستان رابطه آماری معنی‌دار وجود داشته است.

یافته‌های پژوهش در ارتباط با سئوالات مورد پژوهش نشان داد که اکثریت مادران (۸۱٪) درد نوک پستان داشته‌اند و از بین رفتارهای شیردهی مورد مطالعه (وضعیت قرارگیری مادر و شیرخوار، نوع پستان‌گیری، نحوه مکیدن شیرخوار، دفعات، فواصل و مدت شیردهی و نحوه تغذیه شیرخوار)، نحوه مکیدن شیرخوار با درد نوک پستان رابطه آماری معنی‌دار داشته است. در رابطه با اهداف جانبی این مطالعه، رابطه مشخصات دموگرافیک، احتقان پستان و وزن‌گیری شیرخوار با درد نوک پستان بررسی گردید و احتقان پستان با درد نوک پستان رابطه آماری معنی‌دار داشته است.

نتیجه‌گیری: از آنجایی که بروز درد نوک پستان ممکن است سبب قطع زودرس شیردهی گردد، لذا با استفاده از نتایج این پژوهش، عامل باز دارنده (درد نوک پستان) و عوامل تسهیل کننده شیردهی (رفع درد نوک پستان، اصلاح نحوه مکیدن شیرخوار، جلوگیری از احتقان پستان)، شناسایی گشته و بدین ترتیب به تداوم تغذیه با شیر مادر تاکید بیشتری می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: رفتار، شیردهی، درد نوک پستان، مادران شیرده